

Választások 2014

Tájékoztató a választási jogszabályokról

A közelgő országgyűlési, önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati választásokkal kapcsolatban a Fővárosi Örmény Önkormányzat és az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke, *dr. Issekutz Sarolta* felkérésére az Emberi Erőforrások Minisztériuma Nemzetiségi Főosztálytól *Paulik Antal* főosztályvezető 2014. január 30-án tartott tájékoztató Budapest, az V. kerület, Akadémia utca 1. szám alatt. Előadónk a választópolgárok számára is könnyen megérthetően magyarázta a jogszabályokat, majd a választásokkal kapcsolatos kérdésekre is készséggel válaszolt, a válaszokat tartalmazza a tájékoztató. Az alábbiakban közreadjuk lapunknak megküldött hivatalos részletes tájékoztató szerkesztett változatát. (A Nemzeti Választási Iroda a 06-1-795-3310 telefonszámon, illetve a *valasztas.hu* honlapon, és a *visz@nvi.hu* e-mail címen érhető el.) (Béres)

Országgyűlési választások

2014. április 6-án az országgyűlési képviselők választása – első ízben – egy forduló lesz, a választáson magyarországi lakóhellyel rendelkező választópolgár **egyéni választókerületi jelöltre** és **pártlistára** szavazhat. A magyarországi lakóhellyel rendelkező, a névjegyzékben **nemzetiségi választópolgárként** szereplő választópolgár egyéni választókerületi jelöltön kívül – választása szerint – nemzetiségének listájára vagy pártlistára szavazhat.

2014-ben 199 országgyűlési képviselőt, közülük 106 képviselőt egyéni választókerületben, 93 képviselőt pedig országos listán választanak meg. Országos lista pártlistaként, vagy nemzetiségi listaként állítható. Nemzetiségi listát az országos nemzetiségi önkormányzatok állíthatnak, a listaállításához a névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok legalább egy százalékanak ajánlása, de legfeljebb ezeröttszáz ajánlás szükséges. Jelölt csak a névjegyzéken a nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgár lehet, a listán legalább 3 jelöltnek szerepelnie kell.

Jelöltajánlásra a szavazást megelőző **48. és 34. nap között (2014. február 17. és 2014. március 3. között)** van lehetőség. Minden választópolgár, aki az adott választókerületben választójoggal rendelkezik, az ajánlóívet kitöltve és aláírva ajánlhat jelöltet. Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, egy jelölt viszont csak egy ajánlással támogatható. Az ajánlás nem vonható vissza.

Mi az a nemzetiségi regisztráció?

Az, aki valamely nemzetiségi közösséghez tartozik, 2014. január 1-jét követően kérheti, hogy nemzetiségi választópolgárként szerepeljen a névjegyzéken. (Az interneten is lehet regisztrálni. Csak az választhat, aki regisztrált!) Így 2014 októberében a nemzetiségi önkormányzati választásokon is szavazhat majd. A nemzetiségiként regisztrált választópolgár az országgyűlési választásokon ugyanúgy szavaz, mint a nem nemzetiségi választópolgárok (egy egyéni jelöltre és az országos pártlistára), vagy ha a nemzetiségi regisztráció benyújtásakor kifejezetten kéri, hogy az országgyűlési választásra is terjedjen ki nem-

zetiségi regisztrációjának hatálya, pártlista helyett nemzetiségi listára szavazhat (az egyéni jelölt mellett). A szavazókörök értesítik a szavazókat, hol szavazhatnak.

Mozgásukban egészségi állapotuk (illetve fogyatékoságuk) miatt **mozgórúgót** a szavazást megelőző második napon **2014. április 4-én (pénteken) 16.00 óráig** attól a helyi **választási irodától**, a **szavazás napján 2014. április 6-án (vasárnap) 15 óráig** pedig attól a **szavazatszámlláló bizottságtól** lehet igényelni, ahol a választópolgár a névjegyzékben szerepel.

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben szerepel. A választópolgárnak igazolnia kell személyazonosságát (érvényes személyazonosító igazolvánnyal, útlevéllel vagy vezetői engedéllyel), valamint a lakcímét vagy személyi azonosítóját. A választópolgár a fentiek után megkapja a lebélyegzett szavazólapo(ka)t, az átvételt aláírással igazolja.

Az **átjelentkezési kérelmet** azok nyújthatják be, akik a szavazás napján Magyarországon, de a magyarországi lakóhelyüktől eltérő helyen kívánnak szavazni. A kérelmet a választópolgár lakcíme szerint illetékes helyi választási irodában (de személyes ügyintézés esetén a bejelentett tartózkodási hely szerinti helyi választási irodában is) lehet intézni **legkésőbb a szavazást megelőző péntek (2014. április 4-én) 16 óráig**. A helyi választási iroda vezetője (vagyis a jegyző) nem papíralapú igazolást ad ki, hanem közvetlenül felveszi a választópolgárt az érintett szavazókör névjegyzékébe. Fontos, hogy átjelentkezéskor is a lakóhely szerinti jelöltekre lehet szavazni!

Nemzetiségi önkormányzati választások

A nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választását a Nemzeti Választási Bizottság 5 évenként, legkésőbb a szavazás napja előtti hetvenötödik napon, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjára tűzi ki.

Az egyes nemzetiségek közvetlen választással a községben, a városban és a fővárosi kerületben **települési**, a fővárosban és a megyében **területi**, valamint **országos** nemzetiségi önkormányzatot hozhatnak létre.

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők száma három fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kifizésének napján a településen kevesebb, mint száz fő, e fölött négy fős testület alakítható. A területi nemzetiségi önkormányzati képviselők száma hét fő. Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők száma a névjegyzékbe feliratkozottak számától függ. (pl. 31, ha több mint 10 ezer, 37, ha több mint 25 ezer, 39, ha több mint 50 ezer)

A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni, ha a településen az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma – a legutolsó népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összeített adatai szerint – **a huszonöt** főt éri. A területi nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni, ha a fővárosban, megyében kifizűzött települési választások száma legalább tíz. Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni.

*

A nemzetiségi önkormányzati választások előtt ismét részletes tájékoztatást adunk.

Választások 2014

Megkérdeztük dr. Issekutz Sarolta EÖGYKE elnököt

Béres Attila: Bár titkos a választás, mégis megkérdezem, Ön hogyan fog szavazni a parlamenti választásokon?

dr. Issekutz Sarolta: Én ebben is nyitott vagyok, ezért nem titkolom. Én magyarként - magyarörményként a parlamenti választásokon a **parlamenti** pártlistákra fogok szavazni, mert nagyon fontos számomra a **magyar nemzet** jövőjének alakítása, az én szavazatom által is. Mi magyarok vagyunk, magyar anyanyelvű örmény gyökerűek, tehát **nemzetünk** jövője mindennél fontosabb. Egyébként is a nemzetiségi parlamenti képviselet elérhetetlen a kislétszámú nemzetiségek, **így** az örmények számára, mert nem érjük el a kb 20 000 fős szükséges szavazószámot.

Béres Attila: És az őszi nemzetiségi választásokon?

dr. Issekutz Sarolta: Számomra az őszi nemzetiségi választás a legfontosabb a magyarörmény közösség szempontjából. Végre szabadon megmutathatjuk magunkat és kötődésünket az erdélyi örmény gyökerű közösséghez. Megvédehetjük jogainkat, értekeinket és biztosíthatjuk jövőnket. Mindenki bátran bejelölheti az örmény rubrikát, **hiszen a 2011. évi nemzetiségi törvény elfogadta a hazai örmények magyar anyanyelvűségét is**, tehát választóként és képviselőjelöltként is **bátran jelentkezhetnek azok is, akik magyar anyanyelvű örmény gyökerűek**. Nagyon fontos, hogy az országban *minden örmény gyökerű* regisztráltassa magát örménynek, hogy végre kimutathassuk számosságunkat.

Tudni kell, hogy mindenhol lehet szavazni az örmény önkormányzatokra, még ott is,

ahol nem indul helyi örmény önkormányzati választás. Mindenki számára felelősségteljes döntést igényel, hogy milyen összetételű lesz az országos és a fővárosi örmény önkormányzat.

Így Budapesten pl. bármely kerületben lakik a regisztrált örmény gyökerű, ha nincs is helyi örmény kerületi választás kitűzve, szavazni tud az **Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület** által indított fővárosi és országos választási listákra, tehát senkinek sem vész el a szavazata. És ez az ország bármely településére érvényes. Nagyon fontos, hogy végre megmutassuk igazi létszámunkat, hogy az új ciklusban folytatni tudjuk az Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek kiadását, a klubot, könyvek kiadását, kiállításokat, barangolásokat őseink nyomában, stb.

Én április közepén regisztráltam magam a postán megküldött *Nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartásba-vétel iránti kérelemmel*, amelyen a személyes adatok kitöltése után a *nemzetiségi névjegyzékbe való felvétel iránti kérelem A pontjában az örményt* ikszelem be. Ha valakinek van a 2. oldalon kitöltési igénye, az megteszi, de mindenkinek kötelessége keltezésel ellátni és aláírni a kérelmet (Budapest 2014....), majd benyújtani a helyi választási irodához, jegyzőhöz. A kérelem elbírálásáról 3 napon belül döntés születik, amelyről értesítést küldenek.

Az biztos, hogy az EÖGYKE még az őszi választások előtt jelentkezni fog a Füzeteken keresztül további részletes tájékoztatással.

Béres Attila: Olvasóink nevében köszönöm az őszinte választát!

Gyarmati Béla

Az erzsébetvárosi Lukácsok – tőzséreiből postamesterek

(2., befejező rész)

Eddigre az erzsébetvárosi Lukácsok már régen felhagytak az érdemi marhakereskedéssel (a Moldovában még javában üzött timárkodásról nem is szólva), és nyugodtan mondhatjuk, hogy már pénzük ügyes befektetéseiből éltek. Míg egyes Lukácsok (elsősorban Miklós gyermekei és Gergely, valamint fiai) a Bánságban földbe fektették vagyoniukat (és helyismeretüket!), addig a Lukácsok egy másik – egyes források által „zalatnai”-nak nevezet – ága a postamesteri állás bérbérvételében látta a család jövőjének biztosítását. A XVIII. században a polgárosodás felé megindult erdélyi örmények közül többen is a postamesteri állásba fektették felhalmozott tőkéjüket.

Aki ezt a befektetést 1816 tavasza előtt megtette, az óriási veszteségtől menekülhetett meg: ez év március elsején ugyanis az országban óriási devalvációt hajtottak végre, ami azzal járt, hogy a készpénz elvesztette az értékének 4/5 részét! A távolsági nagykereskedéshez szükséges viszonylag nagy készpénzmenyiséget maguknál tartó kereskedők számára ez katasztrofális veszteséget jelentett, így a Lukácsok közül is sokan jelentős vagyonesztést szenvedtek el. (Szerencsére, az erzsébetvárosi Lukácsok még a devalváció előtt, időben meglépték a váltást.)

Nyilvánvaló, hogy a nemzetközi kereskedelem jártas tőkeeros örményeket nem az abrakoltatás, vagy az utasok elszállásolása vonzotta a postamesteri állásra, hanem a tőkeigényes, nagy felelősséggel járó bonyolult üzem igazgatása (akár közvetlenül, akár csak a pénzügyeket illetően), illetve az abból húzható biztos és tisztas jövedelem.

A betöltendő postamesteri hivatalt pályázat útján lehetett elnyerni. A számunkra érdekes időszakban a postaállomások egyfajta „állami franchise” rendszerben működtek. A postaállomást a jelentkező saját költségére kellett megvalósítani, illetve – a hatósági szabályozás előírásainak megfelelően – működtetni. Az elsődleges feladat az állami levél és csomagforgalom gyors és megbízható lebonyolítása volt, amivel jól megfért a személyforgalom és a magánküldemények (levelek, csomagok) továbbítása.

A postamesteri állás betöltéséhez Lukácsainknak (és a hasonló vállalkozásba fogó erdélyi örmény nagykereskedőknek) a szükséges tőkén kívül rendelkezésre állott a távolsági kereskedelem természetessé vált idegennyelv-tudás és a forgalomban előforduló sokféle pénz ismerete. A nyugati örmény nyelvjáráshoz közeli kipcsák-örmény anyanyelv mellett természetes volt a Moldovában kizárólagos és Erdélyben is természetesen használt román, a postaszolgálatban birodalmi köznyelvként a német, a magyar nemesi társadalom felé való kapcsolatokban az erdélyi örmények nemzeti hovatartozásának érzetét kifejező magyar. A távolsági kereskedőkkel való kapcsolattartás feltételezte a görög, rác és török nyelv legalább alapszintű ismeretét. A pénzeket illetően csupán jelzéseként sorolok fel néhányat a forgalomban volt pénzfajták közül: birodalmi tallér, rajnai forint (Gulden Conventions-Münze, féltalléros forint), magyar forint, dénár, krajcár, garas, máriás, öreg garas, poltura.⁹ Feltehető, hogy a pénzek átváltásában szerzett ismertsége okán